

Sygn. akt III RC 771/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący Sędzia Kinga Miotk-Załużka

Protokolant st. sekr. sądowy Grażyna Łukasiak

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2023 r. w Toruniu

sprawy z powództwa:

M. W. (1)

przeciwko:

D. W.

A. W.

o: uchylene obowiązku alimentacyjnego

I. uchyla z dniem 1 maja 2022 r. alimenty od powoda M. W. (1) ustalone na rzecz pozwanego A. W., ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 5 grudnia 2017 r. w sprawie (...) na kwotę po 900 złotych miesięcznie,

II. oddala powództwo wobec pozwanego D. W.,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego D. W. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV. nie obciąża pozwanego A. W. kosztami procesu.

Sygn. akt III RC 771/22

UZASADNIENIE

Powód M. W. (1) wniósł pozew w dniu 7 października 2022r. – po sprecyzowaniu w piśmie procesowym z dnia 29 marca 2023r. o:

1. ustalenie wygaśnięcia z dniem 1 maja 2022r. jego obowiązku alimentacyjnego orzeczonego wyrokiem rozwodowym Sądu Okręgowego w (...) z dnia 5 grudnia 2017r., w sprawie o sygn. akt (...)na rzecz małoletniego wówczas A. W., w kwocie po 900 zł miesięcznie;

2. ustalenie wygaśnięcia z dniem 1 maja 2022r. jego obowiązku alimentacyjnego orzeczonego wyrokiem rozwodowym Sądu Okręgowego w (...)z dnia 5 grudnia 2017r., w sprawie o sygn. akt (...) na rzecz małoletniego wówczas D. W., w kwocie po 900 zł miesięcznie;

3. w przypadku nieuznania przez pozwanych powództwa przy pierwszej czynności, o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Ponadto powód wniósł o udzielenie ubezpieczenia, na czas trwania postępowania, poprzez uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanych.

W uzasadnieniu pozwu M. W. (1) wskazał, że obecnie A. W. ma 22 lata, a D. W. 20 lat. W dacie zasądzenia przez Sąd Okręgowy w (...) renty alimentacyjnej, M. W. (1) pracował w (...) i otrzymywał na synów tzw. „(...)”. Obecnie na swoim utrzymaniu powód ma jeszcze córkę – J. K. urodzoną w dniu (...) Według wiedzy posiadanej przez powoda, pozwani nie kontynuują nauki i pracują zawodowo. D. W. mieszka z partnerką, a A. W. mieszka samodzielnie w wynajmowanym mieszkaniu. Ich dochody są w średniej wysokości osiąganey przez społeczeństwo, pozwani są zdrowi i w pełni zdolni do pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na pozew, D. W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu D. W. wskazał, że wbrew twierdzeniom powoda kontynuuje naukę - jest studentem Wyższej Szkoły (...) w T.. Z uwagi na liczne zajęcia w których jest zobowiązany uczestniczyć, realizowane w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych, przygotowania do egzaminów i kolokwiów, pozwany nie ma możliwości podjęcia pracy pozwalającej mu na uzyskanie wynagrodzenia zapewniającego pokrycie kosztów utrzymania. Ponadto, pozwany wskazał, że wbrew twierdzeniom powoda nie zamieszkuje z dziewczyną, lecz z matką.

W odpowiedzi na pozew, A. W. wskazał, że nie kontynuuje nauki.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2023r. Sąd Rejonowy w(...) oddalił wniosek M. W. (1) o udzielenie zabezpieczenia.

Na rozprawie w dniu 20 marca 2023r. pozwany A. W. uznał powództwo. Powód podtrzymał swoje stanowisko, pozwany D. W. wnosil o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

A. W. urodził się (...), D. W. urodził się (...) i są dziećmi pochodzącym ze związku małżeńskiego M. W. (1) i R. W..

/dowód: okoliczność bezsporna/

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2017r. Sąd Okręgowy (...) rozwiązał małżeństwo R. W. i M. W. (1) przez rozwód. Kosztami utrzymania małoletnich wówczas A. W. i D. W. obciążył oboje rodziców, zasądając od M. W. (1) alimenty w kwotach po 900 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich, tj. łącznie w kwocie po 1800 zł miesięcznie.

Oprócz małoletnich wówczas A. i D. braci W., M. W. (1) i R. W. posiadają jeszcze córkę – W. W. urodzoną (...)

Pozwany M. W. (1) pracował przez ok. 15 lat w (...), gdzie zarabiał ok. 1300 euro miesięcznie. Następnie wrócił do Polski i pracował jako (...), jego średnie wynagrodzenie wynosiło 2.248,44 zł, obciążone było alimentami na łączną kwotę 1.513 zł. Pozostawał w związku partnerskim – partnerka powoda była w ciąży. Mieszkał razem z partnerką, swoją córką W. i dwójką dzieci partnerki. Partnerka powoda wówczas przebywała na zwolnieniu lekarskim i jej dochody wynosiły ok. 4000 zł miesięcznie, czynsz za mieszkanie wynosił 600 zł miesięcznie, opłata za wodę 150-160 zł co trzy miesiące. Powód spłacał kredyt - jego łączne zobowiązania wynosiły ok. 2500 zł miesięcznie.

Wówczas A. W. miał 17 lat, a D. W. miał 16 lat.

/dowód: akta V C 20/17 SO (...)/

Obecnie pozwany D. W. ma 21 lat i w roku akademickim 2022/2023 jest studentem 1 roku studiów pierwszego stopnia, na kierunku (...), Wyższej Szkoły (...). Nauka na studiach pierwszego stopnia licencjackich trwa 3 lata. Opłata za studia wynosi 425 zł miesięcznie. Przed studiami, po ukończeniu technikum pozwany miał rok przerwy w celu zastanowienia się nad kierunkiem studiów. W czasie przerwy od nauki pozwany pracował w(...) gdzie zarabiał ok.

2.000 zł miesięcznie. W okresie od 1 listopada 2021r. do 31 grudnia 2021r. pracował jako (...), na podstawie umowy zlecenie z wynagrodzeniem w wysokości 18,30 zł brutto za każdą godzinę.

Średnia ocen pozwanego wynosi powyżej 4,00. Zajęcia na uczelni odbywają się cztery razy w tygodniu.

Pozwany w wolnym czasie pracuje w wymiarze kilkudziesięciu godzin miesięcznie w (...). Nie ma możliwości podjęcia pracy na cały etat ze względu na obowiązki związane ze studiami. Jego wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy wynosi ok. 1.000 zł miesięcznie. Zdarza się, że pozwany pożycza pieniądze od brata w kwotach 200-300 zł.

Na wydatki pozwanego składają się: pomoce naukowe – 150-200 zł, bilet miesięczny – 49 zł, telefon – 87 zł, wyżywienie – 800-1.300 zł, odzież – 300-400 zł, obuwiu – 200-300 zł.

D. W. mieszka z matką – R. W., która ma 49 lat. W okresie wakacyjnym mieszkała z nimi także dziewczyna D. W.. Matka pozwanego spłaca kredyt hipoteczny w ratach po około 1.400 zł – kwota zaciągniętego kredytu – 180 tysięcy złotych, płatne do 2046r. Pozostaje pod opieką neurologa, na leki przeznacza 700-800 zł. R. W. pracuje na 1,5 etatu i zarabia ok. 9.000 zł miesięcznie.

Na dzień 1 maja 2022r. saldo dostępne na rachunku pozwanego wynosiło 471,48 zł.

W 2020r. przychód pozwanego z umów zlecenia wyniósł 612 zł, w 2021r. – 11.858,40 zł.

/dowody: zaświadczenie z (...) k. 27,

informacja o wpisie na listę studentów – k. 57,

wykaz ocen semestralnych – k. 58,

umowy zlecenie – k. 59, 65-73,

potwierdzenia przelewów internetowych – k. 60-63,

zaświadczenie z (...)– k. 64,

umowy o pracę – k. 74-77,

zeznania PIT – k. 80-87,

zeznania świadka R. W. – k. 88-89,

przesłuchanie pozwanego A. W. – k. 89-89v,

przesłuchanie pozwanego D.. W. – k. 89v/

Powód M. W. (1) ma 49 lat. W okresie od 2017r. do 2021r. pracował w Polsce, a od 22 kwietnia 2021r. mieszka i pracuje w (...)z wynagrodzeniem w wysokości 20.000 koron, tj. ok. 9.000 zł miesięcznie. Na koszty jego utrzymania składają się: wynajem – 10.000 (...), wyżywienie – 400 koron, internet i telefon – 700 koron, odzież – 1.000 koron, paliwo, prąd – 800 koron. Łącznie na swoje utrzymanie powód przeznacza 18.000 koron. Dochód pozwanego wynosi 20-21.000 (...)

Razem z powodem od września 2022r. mieszka jego córka – W. W. (3), która ma 24 lata, nie pracuje, nie studiuje, uczy się języka (...)

Na swoim utrzymaniu powód posiada również małąletnią córkę J. K. urodzoną w dniu (...) na którą przeznacza 500 zł miesięcznie.

W maju 2022r. pozwany zaprzestał uiszczania alimentów na rzecz pozwanych.

/dowody: przesłuchanie powoda M. W. – k. 89/

Sąd zważył , co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zeznania świadka R. W., przesłuchania powoda M. W. (1) oraz pozwanych D. W. i A. W..

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania stron, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka R. W. na okoliczność zmiany kosztów utrzymania pozwanych, możliwości zarobkowych stron, możliwości samodzielnego utrzymania przez pozwanych, albowiem były jasne, spójne i logiczne.

Sąd co do zasady uznał za wiarygodne przesłuchanie powoda oraz pozwanego w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Były one bowiem rzeczowe, dokładne i logiczne. Sąd miał jednak na uwadze, że strony oceniały sytuację w sposób subiektywny i starały się przedstawić ją w sposób jak najbardziej korzystny w kontekście toczącego się procesu.

Zgodnie z art. 128, art. 129, art. 133 § 1 oraz art. 135 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z jego rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych.

Oznacza to, że również powód powinien ponosić odpowiednią część wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem jego dzieci w postaci: zakupu żywienia, ubioru, części opłat eksploatacyjnych za mieszkanie w którym przebywa, oraz innych wydatków niezbędnych do jego prawidłowego rozwoju.

Natomiast na mocy art. 135 § 3 kro rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Na podstawie art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.11.1997r., sygn. akt III CKN 217/97 (Prokuratura i Prawo z 1998r., Nr 9, poz. 28) wskazano, iż: „Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 krio). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jediną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania

dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletności, pozostawałoby zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim.”

Ponadto w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1976r., sygn. akt III CRN 280/76 (OSP z 1977r., Nr 11, poz. 196) wskazano m.in., że prawo do dalszego pobierania alimentów przysługuje dziecku pełnoletniemu które już posiada określone kwalifikacje zawodowe a które podjęło studia, o ile wiek dziecka nie przekracza znacznie normalnego wieku osób rozpoczynających studia wyższe.

Analiza w/w przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących obowiązku alimentacyjnego prowadzi do wniosku, że obowiązek alimentacyjny rodziców wobec pełnoletniego uczącego się dziecka istnieje wówczas gdy wiek dziecka nie odbiega znacząco do wieku osób które podejmują naukę w zwykłym trybie (tj. bez opóźnień organizacyjnych) a ponadto pełnoletnie dziecko wykazuje chęć nauki i jego osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego postępowania wskazać należy, iż uprawniony jest obecnie osobą pełnoletnią, ma 21 lat. Obowiązek alimentacyjny powoda należy zatem rozważyć pod kątem ustalenia, czy uprawniony jest w stanie samodzielnie się utrzymać. W opinii Sądu, pozwany D. W., mimo osiągnięcia dorosłości, nie jest jeszcze osobą samodzielną życiowo: nie może podjąć stałej pracy, ponieważ uczy się w trybie stacjonarnym. Nie ulega wątpliwości, że pozwany posiada predyspozycje i chęć dalszej nauki, którą kontynuuje w Wyższej Szkole (...). Naukę podjął zanim wpłynął pozew o uchylenie alimentów, co wskazuje na fakt jego rzeczywistej potrzeby, a nie fikcyjnej skierowanej jedynie na pozorowaną naukę.

Faktem jest również, że pozwany D. W. ukończył technikum i zrobił rok przerwy od nauki, by przemyśleć dalsze plany związane z kontynuowaniem nauki i zasadniczą zmianą kierunku kształcenia. Od roku szkolnego 2022/2023 pozwany kontynuuje naukę w Wyższej Szkole (...) w T. na kierunku(...) Informował powoda o swojej chęci podjęcia dalszego kształcenia. Naukę odbywa stacjonarnie, uzyskuje dobre oceny. Odpłatność za studia wynosi 425 zł miesięcznie. Czas trwania studiów licencjackich wynosi 3 lata. W związku z zajęciami odbywającymi się o różnych porach dnia, przygotowaniem do egzaminów i kolokwium, pozwany nie jest w stanie podjąć pracy na cały etat, pozwalającej mu na zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb. Pozwany D. W. jest w stanie dorabiać jedynie kilkadziesiąt godzin w miesiącu i z tego tytułu uzyskiwać wynagrodzenie jedynie w kwocie około 1000 zł miesięcznie. Wykazywane przez pozwanego usprawiedliwione potrzeby nie są nadmiernie rozbudowane, dotyczą w zasadzie głównych egzystencjalnych spraw – wyżywienia, ubioru, kontynuowania nauki.

Materiał procesowy zgromadzony w sprawie wskazuje, że od czasu prawomocnego zakończenia poprzedniej sprawy w przedmiocie alimentów nie doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego – brak jest podstaw do stwierdzenia że obowiązek alimentacyjny wygasł, brak jest podobnie podstaw do stwierdzenia, że wysokość należnych powodowi alimentów ulec powinna obniżeniu.

Sąd przeanalizował także sytuację majątkową i zarobkową M. W. (1) i uznał, że jest on w stanie alimentować D. W. w dotychczasowej, ustalonej już ponad 4 lata temu wysokości 900 zł miesięcznie. Powód mieszka i pracuje w (...), gdzie zarabia 20.000 koron miesięcznie, tj. około 9.000 zł miesięcznie. Na swoim utrzymaniu powód ma także małoletnią córkę – J., na którą przekazuje 500 zł miesięcznie.

Od daty ostatniego rozstrzygnięcia w zakresie alimentów sytuacja majątkowa i zarobkowa powoda zdaniem Sądu nie uległa pogorszeniu, a wręcz przeciwnie, zarobki powoda kształtują się na wyższym poziomie.

Reasumując, ponieważ od zakończenia poprzedniej sprawy ustalającej wysokość alimentów w 2017r. nie doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kro stanowiącej warunek uchylenia obowiązku alimentacyjnego powoda, to powództwo o uchylenie obowiązku alimentacyjnego należało oddalić jako niezasadne.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na mocy art. 98 § 1 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, orzekając jak w punkcie III sentencji.

W punkcie IV Sąd nie obciążył pozwanego A. W. kosztami procesu, gdyż pozwany uznał powództwo w całości i brak podstaw do obciążania go kosztami.